

Acarologische Aanteekeningen XCV.

Hypoaspis cadaverinus (Herm. 1804) (*aculeifer* Can. 1884). Onder kadaver van *Sesarma cinerea* (een landkrab), in het Zoölogisch Museum te Hamburg, October; ERNA MOHR legit.

De Protonympha heeft zes intermediaire schildjes; de Deutonympha ter weerszijden eene $\cup$ -vormige kerf in het schild. Bij de Nph. I, de Nph. II en het ♀ is de lijn, die de bases der corniculi hypostomatis verbindt, bijna recht; bij het ♂ is de verbindingslijn diep caudaad gebogen.

Laelaps echidninus Berl. 1887. *Mus rattus* var., Garoet (W.-Java), Aug.; Jhr. W. C. VAN HEURN legit. — De soort is levendbarend; ik prepareerde Larvae uit het moederlichaam.

Larva. Lang 654, breed 466 μ . Behalve 2 vertikaal-haren vind ik 5 naar voren konvexe, sterk gebogen dwars-rijen van 4 borstels; de externe der laatste rij zijn submarginaal, lang en dun. Ik verbeeld mij, eene aanduiding te zien van een schildje, dat grof geschubd is en $3\frac{1}{2}$ dwars-rijen van borstels draagt. Pooten korter dan de lengte, normaal beborsteld.

Protonympha. Lang 660, breed 365 μ . HIRST's afbeelding vertoont de 4 schouders te zwak en de zijden te rond. Pooten slanker dan bij de Larva; pooten IV zoo lang als het idiosoma. Ventraal: De 4 malae maxillarum zijn hyaliene kammen; de externe richten hunne dikke tanden mediaad; de interne hunne fijne tandjes extraad. Hypopharynx breed-tongvormig; de ruimte tusschen de witte middelbaan en de witte randen is fijn overlans gestreept; met immersie onderzocht, blijken deze strepen uit louter puntjes te bestaan; geen spoor eener cilieering! Tibiaal-orgaan der digiti fixi golfstok-vormig.

Deutonympha. Lang 786, breed 513 μ . De 4 schouders goed zichtbaar; de zijden parallel. Rugschild met 36 paren borstels; de marginale opvallend zichtbaar. Praesterni-sterni-metasternale vóór zeer breed, naar achteren in breedte afnemend, voorbij coxae IV reikend. Ter weerszijden van het tritosternum een hyalien driehoekig lapje. Verder als Nph. I.

Femina. 1066 μ lang, 720 μ breed, Breed-ovaal; de 4 schouders goed zichtbaar. Het rugschild, behalve vóór den vertex, door een smallen band weeke huid omgeven. Op het rugschild tel ik 40 paren en in de weeke huid nog 9 paren borstels. Femur I distaal met 2 opvallende borstels, zoo lang als tibia I. Ventraal: achterrand van het sternale zeer konvex, slechts mediaan een weinig uitgehold. Het vóór hyaliene genitale ligt, bij slechts enkele individuen nauwelijks over den achterrand van het sternale. In de weeke huid tel ik nog 18 paren borstels. Malae maxillarum als bij de Nymphae. Hypopharynx evenzoo, maar de twee ruimten tusschen de witte middelbaan en de witte randen zijn overlangs in tweeën gedeeld: de buitenste banen zijn niet overlangs gestreept, maar raspachtig. — Wat de kleur en de chitinisatie der dieren betreft, deze is zeer verschillend, van bleekgeel tot roodbruin; zij hebben niets met „leeftijd” te maken: eenige bleekgele dragen zelfs een embryo!

Mas. Niet gezien; maar HIRST beschrijft de mandibels (Bull. Ent. Research, v. 5. P. 2. Sept. 1914. p. 120. f. 3)

Dermanyssus murinus nov. spec. *Mus rattus* var., Garoet (W.-Java), Aug.; Jhr. W. C. VAN HEURN legit. Slechts zes Protonymphae.

Protonympha. Zie de figuur, die HIRST van *muris* geeft in Bull. Entom. Research, v. 5. P. 3. Dec. 1914. p. 218. *Murinus* verschilt van *muris* in de volgende bijzonderheden: het epistoom is korter en breder; het menisk-vormig schildje draagt 2 (niet 4) borsteltjes. De weeke rughuid telt 23 (niet 28) paren borsteltjes, inclusief de marginale. Ventraal: de weeke huid telt slechts 11 (niet 18) paren borsteltjes.

Vermoedelijk hebben dus ook de Deutonymphae en de Adulti minder borstels dan *muris*.

Merkwaardig is, dat de lange, stiletvormige mandibels een schaartje, met *digit*i van 8 μ lengte, dragen; dit was tot dusverre van *Dermanyssus* onbekend.

Tydeus mali nov. spec. Op *Pirus malus*, Bremen; Dr. ZACHER (Berlijn) misit.

Nympha. Lang 180, breed 110 μ . Huid aan den vertex en een bijna vierkant gedeelte daarachter netvormig (als bij *T. reticulatus* OUDMS. 1928); daarachter een 2 $\times$ langer gedeelte grof gerimpeld (als bij *T. italicus* OUDMS. 1928); overigens fijn gerimpeld (als bij *croceus* L. 1758, *albellus* C. L. KOCH 1838, *olivaceus* C. L. KOCH 1838, *spathulatus* OUDMS. 1928; zie Ent. Ber. v. 7. n. 164. Nov. 1928). Opvallend is eene guirlande van kleine lensvormige mazen vóór de 4 setae verticales. Zes dwarsrijen van 4 stijve borstels. De ps. st. organen zijn de setae internae der 2e dwarsrij, $\pm 2 \times$ langer, dunner, en slap. — Mandibelbasen vóór beide rond, aan de zijden zwak konkaaf; van boven zijn geene digiti der chelae zichtbaar! Bij ventraal zicht blijkt, dat de digiti fixi ontbreken en de korte, elsvormige digiti mobili in holten aan de onderzijde der mandibelbasen passen. — Tibiotarsus der palpen iets korter dan femur, staafvormig, eindigt in een stilet, dat $1\frac{1}{2} \times$ langer is dan de breedte van het lid. — Tarsus I in de proximale helft met een kort, staafvormig reukhaartje. Pooten I dikker dan II, III, IV.

Brevipalpus pereger Donn. 1875. Op *Phalaenopsis* spec. (*Orchid.*), Djatiwangi (Cheribon, W.-Java), April; P. J. VAN DER GOOT legit.

Larva. Lang 175, breed 110 μ . Ovaal, top naar achteren. Voorschild vóór rond, achter trapezoidaal. Achterschild achter rond, vóór zeer konkaaf. Schilden gestippeld. Middelveld grof dwars gerimpeld, doet aan den rug van *Phyllocoptes acericola* (*Erioph.*) denken. Vier oogen in de buitenhoeken van het voorschild. Twee schouderhaartjes, 2 haartjes boven de coxae II, 10 achterrandaartjes, waarvan 4 zoo lang als de laatste 3 leden van poot III. Palpen éénledig; dit lid is bolvormig.

Nympha I. Lang 206, breed 120 μ . Als Larva, maar geene aan den rand zichtbare haartjes boven coxae III, en aan den achterranda 10 haartjes, waarvan 2 zoo lang als poot III. Palpen 2-ledig; laatste lid zeer kort.

Nympha II. Lang 285, breed 140 μ . Lang-ovaal; het lichaam is achter pooten III merkbaar versmald. Als Nympha I, maar voorschild achter driehoekig; het middel-

veld in lengte toegenomen. Aan den achterrand 8 haartjes, waarvan 2 zoo lang als poot II. Palpen als bij *Nympha* I. — Merkwaardig is, dat het idiosoma het gnathosoma met een korten, zwak-tweelobbigen lap of lob dekt.

Femina. Lang 310, breed 180 μ . Rug gepantserd, glad, geene weeke huid zichtbaar. Oogen achter trochanteres II; scheidingslijn vóór trochanteres III. De zijden tusschen pooten II en III bijna recht; achter pooten IV is het idiosoma zeer versmald; ook van dit gedeelte zijn de zijden bijna recht; achterrand rond, met 6 haartjes, als door DONNADIEU 1875, t. 5. f. 50 afgebeeld, maar gebogen, en 2 zweepvormige haren zoo lang als pooten I. Palpen 3-ledig; 1e en 3e lid zeer kort. — Merkwaardig is, dat aan den voorrand van het idiosoma twee naar voren springende, lang-driehoekige lappen over het gnathosoma liggen, wat aan *Bryobia* denken doet, en dat ter zijde van die lappen eene zwaar gekorrelde kolf voorkomt, die aan de „hoorns” van *Bryobia* herinnert.

Mas. Lang 250, breed 152 μ . Als ♀. Het gedeelte achter trochanteres IV is langer dan breed en heeft een bijna rechten achterrand. Palpen 4-ledig; 1e en 4e lid zeer kort. Penis lang, elsvormig, met iets geslingerde spits.

Raphignathidae. In mijne determineertabel (zie Ent. Ber. v. 7. n. 158. Nov. 1927. p. 261) staat, sub E 1 (onderste regel): „Mandibelbasen vrij; palpen kort”. Men leze: „Mandibeldasen voor een groot deel vergroeid; palpen lang, gaan voorbij de helft van tarsi I”. E 2 wordt dan: „Mandibelbasen vrij (teste BERLESEI)”. — De fout is een gevolg van de buitengewoon duidelijke (interne?) scheidingslijn tusschen de vergroeide mandibels.

Zetzellia zacheri nov. spec. Op *Pirus malus*, Bremen, Oktober; Dr. ZACHER (Berlijn) misit.

Fraai karmijnrood. Retina der oogen donkerkarmijnrood, cornea kleurloos, niet gemakkelijk zichtbaar. Mandibels langer dan bij *Z. methlagli*, bereiken met de spits van den digitus fixus het genu palpi. Het propodosoma-schild is korter, met konvexen achterrand (bij *Z.m.* konkaaf); het hysterosoma-schild is meer bijenkorfvormig (bij *Z.m.* bijna rond), draagt 6 haren (bij *Z.m.* 8). Het achterste schild bereikt den achterrand (bij *Z.m.* niet). Ventrmaal: de anaalkleppen (evenals bij *Z.m.*, ieder met 3 haren worden om-

geven door een ringvormig schildje, waarop 4 haren (bij *Z.m.* ontbreekt dit schildje).

Podothrombium filipes (C. L. Koch 1837). „Lebend im Lünensee, Rhätikon, Aug. 1880; Prof. ZSCHOKKE legit”; uit KOENIKE's nalatenschap. KOCH: „in Gärten, gern auf grasigen Stellen”. — BERLESE geeft geen habitat aan. — Het voorkomen van een levend exemplaar in water moet dus waarschijnlijk als toevallig beschouwd worden.

Neotrombidium vietsi nov. spec. Eén exemplaar: „Lebend im Wasser in der Gete, Bremen, April 1891; F. KOENIKE legit”. — Een twintigtal buisjes met *Acar*i (geene *Hydrachnae*), uit de nalatenschap van KOENIKE, ontving ik van Dr. KARL VIETS, Bremen. — Het exemplaar is in die 37 jaren in KOENIKE's conserveervloeistof volmaakt gaaf gebleven! De kleur is thans roodachtig bruin, heeft dus vermoedelijk eenigszins geleden.

Lengte 937, breedte 600 μ . De crista heeft, met hare area sensilligera, den vorm van een ! De „kop” van dat teeken is tevens de „neus” van het dier, en deze „neus” is een dikke „propneus”, die de mandibels, op de spitsen na, geheel aan het oog onttrekt. De „stip” van het teeken is tevens de area sensilligera, met ragdunne ps. st. organen. De dubbelloogen zijn zittend. De dichte beharing is, zoowel dorsaal als marginaal en ventraal, dezelfde. De haren zijn, zooals door BERLESE in zijne *Trombidiidae* p. 154 afgebeeld zijn, maar dikker. Aan den voorrand van het hysterosoma zijn zij dunner; die van het propodosoma, zoowel dorsaal als ventraal, zijn, zooals de geciteerde afbeelding vertoont. — Ventraal raken de coxae I + II elkander niet aan. De area om de genitaalopening is cirkelrond; de valvae vertoonen ieder twee overlansche, onbehaarde chitine-strooken. — De palptarsus is konisch, en staat op een voetstukje. De palptibia heeft extern slechts 2 gladde borstels (de overige zijn gecilieerd), intern een dikken nevenklauw en een kam van 9 à 10 naar achteren in dikte afnemende, gladde borstels. De maxillicoxae vertoonen ventraal eene mediane, onbehaarde baan; geen spoor van een „lophos”. De peritremata staan naast elkander (vormen geen ovaal). De pooten zijn alle korter dan het lichaam.

Ongelukkig ging het gnathosoma, nadat ik het van terzijde

en dorsaal afgebeeld had, verloren, zoodat ik over het verband tusschen peritremata en tracheeën niets zeggen kan. Ik vermoed echter, dat de eerste ongemerkt in de laatste overgaan.

Corethrothrombium vandermeermohri nov. spec.

Drie exemplaren werden door den Heer Jhr. VAN DER MEER MOHR in humus (onder een varen) gevonden; Pulau Berhala (Straat van Malakka), Aug.

Lengte ± 1.8 m.M.; purper. Oogen kortgesteeld, met opvallend groote corneae. Voorste gedeelte der crista trapezoidaal, vóór breeder dan achter, hier breeder dan lang, met mediane verdikking (de eigenlijke crista). Middeldeel driehoekig, top naar achteren, bevat de area sensilligera, met 2 lange, ragdunne, gladde stijve ps. st. organen; die driehoek is iets langer dan het trapezium. Achterdeel kort, staafvormig. — De naar elkander toegebogen peritremata : () gaan vóór in den eersten luchtzak over. — De dichte beharing bestaat uit haren, zooals door BERLESE in zijne Trombidiidae p. 105, 137, 154 afgebeeld zijn. Zij zijn $\pm 70 \mu$ lang. Pooten betrekkelijk kort. Pulvilli als van *Allothrombium*. De pulvilli en de klauwen kunnen in eene holte teruggetrokken worden; beziet men dan deze teruggetrokken deelen van voren, dan blijkt, dat de beide helften van het pulvillum extern der klauwen in de holte liggen. Deze soort is dus naverwant aan *Trombidium pectinifer* KRAM. 1928.

De boven beschreven 1e luchtzak is door een kort buisje aan een tweeden bolvormigen luchtzak verbonden; deze heeft eene netvormige structuur en sluit onmiddellijk aan eene breede, zacht gebogen, holle chitinstaaf, aan het einde waarvan de tracheeën, van een spiraaldraad voorzien, ontspringen.

Schöngastiella disparunguis nov. spec. Aan de ooren van *Mus rattus* var., Garoet (W.-Java), Aug.; Jhr. W. C. VAN HEURN legit.

HIRST beschrijft eene *Schöngastiella bengalensis* Larva in Bull. Entom. Research v. 6. P. 2. Sept. 1915. p. 188-190. Het genus wordt door hem als volgt gekarakteriseerd:

„has a scutum rather closely resembling that of *Typhlothrombidium* Oudms., in shape, but furnished with four pairs of hairs instead of five. Ocular shield obsolete, but a distinct

circular eye is present on each side in the usual position."

Opmerkingen. 1e Lees: *Typhlothrombium*. — 2e. De vorm van het schildje is een soortkenmerk, niet een van het genus. — 3e. Rest: schildje met 4 paren van haren; aan iedere zijde slechts één oog.

Nu bezit de soort, die ik beschrijven zal, slechts 3 paren haren op het schildje, en ter weerszijden slechts één oog. Ik huiver, weer een nieuw genus voor te stellen. — Ik vond bij de beschrijving van *bengalensis* niets omtrent de klauwen vermeld. Dat wil zeggen: zij zijn van het gewone type; één dunne, lange, mediane en twee dikkere, kortere. Maar de nieuwe soort heeft aan alle pooten 3 klauwen, waarvan de middelste lang en dun is, terwijl de achterste (buitenste aan I en II, binnenste aan III en IV) dun is en nóg korter dan de dikke voorste.

Ik vermoed, dat dat óók bij *bengalensis* het geval is.

Lengte van een matig gezwollen exemplaar 225 μ ; grootste breedte 145 μ . Schildje afgerond pentagonaal; een der hoekpunten naar achteren gericht; in de 4 andere hoeken een haar. Aan elken schouder een haar; verder 5 dwarsrijen van 6 haren. De ps. st. organen zijn kolfvormig; de steel is dun en $\pm \frac{1}{3}$ zoo lang als de geheele kolf. Alle andere rugharen $\pm 30 \mu$ lang, borstelvormig, en zelf kort, wijd-uitstaand gedoornd. De oogen zijn kleine, halfbolvormig uitpuilende corneae. Ventr a a l. Aan alle coxae (ook die der maxillae) een „veervormig” haar; coxae III met 2 zulke. Tusschen coxae I een paar dergelijke. Tusschen coxae III een paar, en op den „buik” 17 paren haren van dezelfde soort als de rugharen. — Aan het gnathosoma zijn de 6 paren rugharen gewone, gladde borstels; ventraal ziet men verder: aan de tibia extern een korten, gladden borstel- en aan den zeer korten, moeilijk zichtbaren palpus 4 borstels, waarvan één een kort, dik, staafvormig reukhaar is; de 3 andere zijn dikke, korte borstels, die distaal in 4 of 5 takken vertakt (als gekloofd) zijn. Palpklauw distaal ondiep gekloofd (bifid), stomp.

Johnstoniana George 1900 = *Diplothrombium* BERLESE 1910 — *Rohaultia* OUDMS. 1911.

Arnhem.

A. C. OUDEMANS.

